

**Przepisy porządkowe
w lokalnym transporcie zbiorowym (komunikacji miejskiej)
organizowanym przez Miasto Poznań**

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1

Przepisy porządkowe w lokalnym transporcie zbiorowym (komunikacji miejskiej) organizowanym przez Miasto Poznań obowiązują:

- 1) w pojazdach kursujących na liniach komunikacyjnych organizowanych przez Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu;
- 2) na przystankach komunikacyjnych i dworcach, których właścicielem lub zarządzającym jest Miasto Poznań.

§ 2

Użyte w przepisach porządkowych określenia oznaczają:

- 1) operator – operator komunikacji miejskiej; podmiot, który zawarł z Zarządem Transportu Miejskiego w Poznaniu umowę o świadczenie usług w zakresie lokalnego transportu zbiorowego (komunikacji miejskiej) na linii komunikacyjnej lub sieci komunikacyjnej określonej w umowie;
- 2) pasażer – osoba fizyczna, która zawarła umowę przewozu;
- 3) pojazd – pojazd komunikacji miejskiej; środek transportu (autobus, tramwaj) użytkowany przez operatora komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu;

- 4) przewóz – transport osób, rzeczy i zwierząt domowych wykonywany przez operatora komunikacji miejskiej.

Rozdział 2

Przewóz rzeczy

§ 3

1. Dopuszcza się w pojazdach, z zastrzeżeniem ust. 2 oraz § 5 i 6, przewóz rzeczy mających charakter bagażu podręcznego, o wymiarach nieprzekraczających:
 - 1) dla rzeczy przestrzennych: $90 \times 75 \times 40$ (cm);
 - 2) dla rzeczy podłużnych: $12 \times 12 \times 220$ (cm);
 - 3) dla rzeczy płaskich: $100 \times 90 \times 10$ (cm);
 - 4) dla instrumentów muzycznych: $130 \times 70 \times 50$ (cm).
2. Wymiary, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:
 - 1) podpórek rehabilitacyjnych;
 - 2) rysunków, grafik, obrazów i fotografii przewożonych w specjalistycznych teczkach ochronnych;
 - 3) złożonych sztalug przewożonych w specjalistycznych futerałach ochronnych;
 - 4) przenośnych instrumentów muzycznych przewożonych w specjalistycznych futerałach ochronnych.

§ 4

1. Zabrania się umieszczania i przewozu rzeczy w pojazdach:
 - 1) na siedzeniach;
 - 2) w przejściach między siedzeniami;
 - 3) w miejscach niezapewniających swobodnego omięcia rzeczy przez przemieszczających się pasażerów, w tym wchodzących do pojazdu i z niego wychodzących;
 - 4) w miejscach niezapewniających swobodnego dostępu pasażerów do kasowników;
 - 5) bez możliwości niezwłocznego unieruchomienia rzeczy przez jej posiadacza w razie jej niespodziewanego przemieszczania lub przewracania się, w tym na skutek nagłego hamowania lub nagłej zmiany toru ruchu pojazdu.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do przewozu środków transportu i zwierząt domowych, o którym mowa w § 5-11.

Rozdział 3

Przewóz środków transportu

§ 5

Dopuszcza się przewóz w pojazdach oznakowanych odpowiednimi piktogramami:

- 1) wózków inwalidzkich (w tym wyposażonych w silnik elektryczny) – jeżeli:
 - a) wymiary wózka nie przekraczają wymiarów:
 - długość całkowita: 120 cm,
 - szerokość całkowita: 70 cm,
 - wysokość całkowita: 109 cm,
 - b) wózek można obrócić wewnątrz pojazdu, w miejscu wokół własnej osi,
 - c) wózek zostanie prawidłowo ustawiony w wyznaczonym miejscu i unieruchomiony za pomocą hamulca lub blokady oraz zabezpieczony pasem mocującym stanowiącym wyposażenie pojazdu – jeżeli pojazd jest w niego wyposażony;
- 2) wózków dziecięcych – jeżeli:
 - a) wózek zostanie skutecznie unieruchomiony za pomocą hamulca lub blokady oraz ustawiony w wyznaczonym miejscu, a jeśli to miejsce jest zajęte przez wózek inwalidzki lub inny wózek dziecięcy – w innym dostępnym miejscu, równoległe do osi pojazdu i tyłem dziecka do kierunku jazdy,
 - b) dziecko zostanie zabezpieczone za pomocą szelek bezpieczeństwa stanowiących wyposażenie wózka,
 - c) opiekun dziecka przebywa w bezpośrednim sąsiedztwie wózka, zapewniając niezwłoczną możliwość unieruchomienia wózka w razie jego niespodziewanego przemieszczania lub przewracania się, w tym na skutek nagłego hamowania lub nagłej zmiany toru ruchu pojazdu;
- 3) jednoosobowych rowerów niewyposażonych w silnik – jeżeli rower zostanie umieszczony w wyznaczonym miejscu i prawidłowo zabezpieczony za pomocą pasów mocujących stanowiących wyposażenie pojazdu.

§ 6

Dopuszcza się przewóz w pojazdach:

- 1) składanych hulajnóg, niewyposażonych w silnik – jeżeli są złożone i przewożone w opakowaniu transportowym lub trzymane w ręku w sposób nieprzeszkadzający innym pasażerom;
- 2) urządzeń wspomagających ruch (w tym wrotek, rolek, deskorolek, nartorolek, nart) – jeżeli są przewożone w opakowaniu transportowym lub trzymane w ręku w sposób nieprzeszkadzający innym pasażerom.

§ 7

Zabrania się przewozu w pojazdach innych środków transportu:

- 1) hulajnóg i rowerów wyposażonych w silnik;
- 2) hulajnóg i rowerów systemów współdzielonych;
- 3) hulajnóg niewyposażonych w silnik, których nie można złożyć, z wyłączeniem małych hulajnóg dziecięcych przewożonych przez opiekuna towarzyszącego dziecku, w sposób nieprzeszkadzający innym pasażerom;
- 4) rowerów wieloosobowych;
- 5) rowerów 3- i więcej kołowych, wózków rowerowych i przyczep rowerowych;
- 6) urządzeń transportu osobistego, w tym urządzeń samobalansujących – dwukołowców i jednokołowców;
- 7) skuterów-wózków wyposażonych w silnik;
- 8) wózków podręcznych, z wyłączeniem toreb-wózków zakupowych;
- 9) innych pojazdów w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

Rozdział 4

Przewóz zwierząt domowych

§ 8

Dopuszcza się przewóz psów w pojazdach, z zastrzeżeniem § 9, jeżeli:

- 1) przewożony pies:

- a) ma założony kaganiec,
 - b) jest trzymany na uwięzi (smyczy) przez pasażera przewożącego psa, mogącego utrzymać go w miejscu,
 - c) jest oznakowany chipem (transponderem) lub tatuażem;
- 2) pasażer przewożący psa ma przy sobie:
- a) szczelną torebkę na odchody psa,
 - b) aktualne świadectwo szczepienia psa przeciwko wściekliźnie, paszport z wpisem o szczepieniu albo identyfikator szczepienia, wydany przez uprawnionego lekarza weterynarii,
 - c) w przypadku psów ras uznawanych za agresywne – zezwolenie na utrzymanie psa rasy uznawanej za agresywną.

§ 9

1. Nieagresywne psy ras miniaturowych i małych oraz odpowiadające im miniaturowe i małe mieszańce mogą być przewożone:
 - 1) bez kagańca i bez uwięzi (smyczy) – trzymane na rękach pasażerów siedzących, albo
 - 2) bez kagańca i na uwięzi (smyczy) – trzymane na kolanach lub rękach pasażerów siedzących.
2. W razie przewozu psa w podręcznej klatce transportowej, zabezpieczonej przed ucieczką zwierzęcia, § 8 ust. 1 pkt 1 lit. a i b nie stosuje się.
3. W przypadku przewozu przez osobę niepełnosprawną psa asystującego § 8 ust. 1 pkt 1 lit. a i b nie stosuje się, jeżeli:
 - 1) pies asystujący zostanie wyposażony w specjalistyczną uprzęż właściwą do rodzaju niepełnosprawności pasażera i oznakowaną właściwym napisem;
 - 2) pasażer ma przy sobie certyfikat potwierdzający status psa asystującego.

§ 10

Dopuszcza się przewóz w pojazdach:

- 1) kotów i fretek – jeżeli:
 - a) są przewożone w podręcznej klatce transportowej, zabezpieczonej przed ucieczką zwierzęcia,

- b) pasażer przewożący zwierzę ma przy sobie aktualne świadectwo szczepienia zwierzęcia przeciwko wściekliznie, paszport z wpisem o szczepieniu albo identyfikator szczepienia, wydany przez uprawnionego lekarza weterynarii;
- 2) innych małych zwierząt domowych – jeżeli są przewożone w podręcznej klatce transportowej, zabezpieczonej przed ucieczką zwierzęcia, albo w innym pojemniku transportowym właściwym dla rodzaju zwierzęcia, niestwarzającym zagrożenia dla bezpieczeństwa pasażerów i pojazdu.

§ 11

Zabrania się przewozu w pojazdach zwierząt:

- 1) gospodarskich;
- 2) gatunków niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi;
- 3) w razie dozwolonego przewozu bez użycia klatki lub pojemnika transportowego – w stadach powyżej dwóch sztuk na jednego pasażera przewożącego zwierzęta.

Rozdział 5

Porządek i bezpieczeństwo

§ 12

- 1. Pasażer przewożący rower i zajmujący miejsce wyznaczone również dla osoby na wózku inwalidzkim lub osoby przewożącej dziecko w wózku dziecięcym jest obowiązany do niezwłocznego ustąpienia tego miejsca osobie uprawnionej i opuszczenia pojazdu wraz z rowerem. Nieopuszczenie pojazdu jest traktowane jak niedozwolony przewóz rzeczy przekraczającej wymiary określone w § 3 ust. 1.
- 2. Pasażer przewożący dziecko w wózku dziecięcym i zajmujący miejsce wyznaczone również dla osoby na wózku inwalidzkim jest obowiązany do niezwłocznego ustąpienia tego miejsca osobie uprawnionej i ustawienia wózka dziecięcego w sposób określony w § 5 pkt 2 albo opuszczenia pojazdu wraz z wózkiem.
- 3. Pasażer zajmujący miejsce siedzące pierwszeństwa dla osób o obniżonej sprawności ruchowej, w tym osób niepełnosprawnych i osób starszych, lub dla osób z małym dzieckiem na ręku i kobiet w ciąży jest obowiązany do niezwłocznego ustąpienia tego miejsca osobie uprawnionej.

§ 13

1. W pojazdach i na przystankach ponadto zabrania się:
 - 1) ruchu pojazdów, urządzeń transportu osobistego i urządzeń wspomagających ruch, z wyłączeniem ruchu wózków inwalidzkich oraz pojazdów wykonujących na przystanku czynności porządkowe, remontowe lub modernizacyjne, pojazdów uprzywilejowanych oraz posiadających zezwolenie Dyrektora Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu;
 - 2) gry na instrumentach muzycznych i używania urządzeń nagłaśniających, w tym głośników przenośnych i telefonów, z wyłączeniem słuchawek dostatecznie tłumiących dźwięki wydawane do otoczenia;
 - 3) prowadzenia zbiórek, rozdawnictwa, akwizycji i agitacji bez zgody właściwego zarządcy;
 - 4) pozostawiania bagażu podręcznego i innych rzeczy bez dozoru poza miejscami do tego wyznaczonymi;
2. W pojazdach ponadto zabrania się:
 - 1) spożywania zimnych napojów, z wyłączeniem napojów bezalkoholowych niegazowanych przewożonych w szczelnych zakręcanych butelkach plastikowych albo szczelnych zamykanych bidonach/kubkach z ustnikiem, o pojemności nie większej niż 0,75 l;
 - 2) przewozu i spożywania gorących napojów, z wyłączeniem ich przewozu w szczelnych i zamkniętych termosach;
 - 3) spożywania posiłków, z wyłączeniem posiłków podawanych małym dzieciom w szczelnych zakręcanych butelkach ze smoczkiem albo szczelnych zamykanych bidonach/kubkach z ustnikiem;
 - 4) umieszczania nóg na miejscach do siedzenia;
 - 5) wsiadania i wysiadania po sygnale odjazdu i podczas jazdy;
 - 6) wsiadania i wysiadania poza przystankami, z wyłączeniem unieruchomienia pojazdu na skutek awarii lub wypadku, za zgodą albo na polecenie prowadzącego pojazd albo innej osoby upoważnionej na podstawie odrębnych przepisów;
 - 7) wsiadania do pojazdu przed podstawieniem na przystanek odjazdowy;
 - 8) przebywania w pojeździe po przyjeździe na przystanek końcowy przez czas dłuższy niż niezbędny do niezwłocznego opuszczenia pojazdu;

- 9) wchodzenia do kabin sterowniczych, z wyłączeniem osób upoważnionych na podstawie odrębnych przepisów;
- 10) nieuzasadnionego unieruchamiania lub zatrzymywania pojazdu, w tym przy użyciu hamulca awaryjnego;
- 11) posługiwania się urządzeniami alarmowymi i sygnalizacyjnymi bez uzasadnienia;
- 12) wychylania się z okien pojazdu podczas jazdy;
- 13) otwierania drzwi podczas jazdy;
- 14) opierania się o drzwi;
- 15) przebywania w promieniu pracy skrzydeł drzwi w czasie ich uruchamiania oraz przebywania w bezpośrednim sąsiedztwie drzwi, w sposób uniemożliwiający ich zamknięcie albo otwarcie;
- 16) przebywania na przednim pomoście, poza barierkami wyznaczającymi przestrzeń dla pasażerów, i ograniczania widoczności prowadzącemu pojazd;
- 17) siadania na barierkach ochronnych zamontowanych w pojeździe i na elementach konstrukcyjnych łączących człony pojazdu wielocłonowego;
- 18) przebywania na dachu, na zderzakach lub na innych nieprzeznaczonych do przewozu osób elementach konstrukcyjnych pojazdu;
- 19) wyrzucania przedmiotów na zewnątrz pojazdów.

§ 14

1. Pasażer może wsiadać do pojazdu i wysiadać z niego wszystkimi drzwiami, z wyłączeniem drzwi prowadzących do kabiny sterowniczej.
2. W pojazdach wyposażonych w oznakowane odpowiednimi piktogramami urządzenia do otwierania drzwi przez pasażera ma on prawo i obowiązek samodzielnie je otwierać.
3. Podczas wsiadania do pojazdu, przebywania w pojeździe i wysiadania z pojazdu oraz wchodzenia na przystanek, przebywania na przystanku i opuszczania przystanku pasażer jest obowiązany do stosowania się także do:
 - a) napisów i piktogramów o charakterze porządkowym;
 - b) poleceń i komunikatów porządkowych wydawanych przez prowadzącego pojazd, kontrolera biletowego albo inną osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów;
 - c) zasad współżycia społecznego.

4. Podczas ruchu pojazdu pasażer zajmujący miejsce stojące albo przemieszczający się jest obowiązany do trzymania się poręczy lub uchwytu do tego przeznaczonego, stanowiącego wyposażenie pojazdu.